

Četrtek, 24. november 2016

P8_TA(2016)0452

Letno poročilo o dejavnostih Evropskega varuha človekovih pravic v letu 2015**Resolucija Evropskega parlamenta z dne 24. novembra 2016 o letnem poročilu o dejavnostih Evropskega varuha človekovih pravic v letu 2015 (2016/2150(INI))**

(2018/C 224/17)

Evropski parlament,

- ob upoštevanju letnega poročila o dejavnostih Evropskega varuha človekovih pravic v letu 2015,
  - ob upoštevanju člena 15 Pogodbe o delovanju Evropske unije,
  - ob upoštevanju člena 228 Pogodbe o delovanju Evropske unije
  - ob upoštevanju člena 258 Pogodbe o delovanju Evropske unije,
  - ob upoštevanju člena 11 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah,
  - ob upoštevanju člena 41 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah,
  - ob upoštevanju člena 42 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah,
  - ob upoštevanju člena 43 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah,
  - ob upoštevanju Konvencije Organizacije združenih narodov o pravicah invalidov,
  - ob upoštevanju Sklepa 94/262/ESPJ, ES, Euratom Evropskega parlamenta z dne 9. marca 1994 o pravilih in splošnih pogojih, ki urejajo opravljanje funkcije varuha človekovih pravic ⁽¹⁾,
  - ob upoštevanju Evropskega kodeksa dobrega ravnanja javnih uslužbencev, ki ga je Evropski parlament sprejel 6. septembra 2001 ⁽²⁾,
  - ob upoštevanju okvirnega sporazuma o sodelovanju, ki sta ga Evropski parlament in Evropski varuh človekovih pravic sklenila 15. marca 2006 in je začel veljati 1. aprila 2006,
  - ob upoštevanju načel preglednosti in integritete pri lobiranju, ki ju je objavila Organizacija za gospodarsko sodelovanje in razvoj (OECD),
  - ob upoštevanju svojih prejšnjih resolucij o dejavnostih Evropskega varuha človekovih pravic,
  - ob upoštevanju drugega in tretjega stavka člena 220(2) Poslovnika,
  - ob upoštevanju poročila Odbora za peticije (A8-0331/2016),
- A. ker je bilo letno poročilo o dejavnostih Evropskega varuha človekovih pravic v letu 2015 uradno posredovano predsedniku Evropskega parlamenta 3. maja 2016, varuhinja človekovih pravic Emily O'Reilly pa ga je Odboru za peticije predstavila 20. junija 2016 v Bruslju;
- B. ker člen 15 PDEU določa, da institucije, organi, uradi in agencije Unije zaradi spodbujanja dobrega upravljanja in zagotovitve sodelovanja civilne družbe pri svojem delu kar najbolj upoštevajo načelo javnosti delovanja;

⁽¹⁾ UL L 113, 4.5.1994, str. 15.⁽²⁾ UL C 72 E, 21.3.2002, str. 331.

Četrtek, 24. november 2016

- C. ker je v členu 24 PDEU določeno načelo, da ima vsak državljan Unije pravico, da se pritoži pri varuhu človekovih pravic, imenovanem v skladu s členom 228;
- D. ker je Evropski varuh človekovih pravic v skladu s členom 228 PDEU pooblaščen, da sprejema pritožbe glede nepravilnosti pri dejavnostih institucij, organov, uradov ali agencij Unije razen Sodišča Evropske unije pri opravljanju njegove sodne funkcije;
- E. ker člen 258 PDEU določa vlogo Komisije kot varuhinje Pogodb; ker lahko opustitev ali neizpolnjevanje teh odgovornosti velja za nepravilnost;
- F. ker v skladu s členom 298 PDEU institucije, organe, urade in agencije Unije „pri izvajanju njihovih nalog podpira odprta, učinkovita in neodvisna evropska uprava“ in ker je mogoče na podlagi tega člena v ta namen z uredbami v sekundarno pravo EU vključiti konkretne predpise, ki se nanašajo na celotno upravo Evropske unije;
- G. ker člen 41 Listine o temeljnih pravicah določa, da ima vsakdo pravico, da institucije in organi Unije njegove zadeve obravnavajo nepristransko, pravično in v razumnem roku;
- H. ker je v členu 43 Listine navedeno, da ima vsak državljan Unije in vsaka fizična ali pravna oseba s prebivališčem ali statutarnim sedežem v eni od držav članic pravico, da se obrne na Evropskega varuha človekovih pravic glede nepravilnosti pri dejavnostih institucij, organov, uradov ali agencij Unije, razen glede Sodišča Evropske unije pri opravljanju njegove sodne funkcije;
- I. ker je urad Evropskega varuha človekovih pravic, ustanovljen z Maastrichtsko pogodbo, leta 2015 praznoval 20. obletnico delovanja, od leta 2005 pa je obravnaval 48 840 pritožb;
- J. ker je raziskava Flash Eurobarometer o državljanskih pravicah v EU iz oktobra 2015 pokazala, da se 83 % evropskih državljanov zaveda, da imajo državljani EU pravico pritožiti se Evropski komisiji, Evropskemu parlamentu ali Evropskemu varuhu človekovih pravic;
- K. ker Evropski varuh človekovih pravic nepravilnosti opredeljuje kot slabo ali neuspešno upravljanje, do katerega pride, kadar institucija ali javni organ ne deluje v skladu s pravili, predpisi ali načeli, ki so zanj zavezujoči, ne upošteva načel dobrega upravljanja ali krši človekove pravice;
- L. ker je namen Evropskega kodeksa dobrega ravnanja javnih uslužbencev preprečiti nepravilnosti; ker je to orodje zaradi svoje nezavezujoče narave manj uporabno;
- M. ker je visoka raven preglednosti nujna za krepitev legitimnosti in zaupanja v to, da odločitve temeljijo na splošnem javnem interesu;
- N. ker se zaradi nepreglednosti pri dosjehih, ki močno vplivajo na družbenoekonomski model EU ter imajo pogosto pomembne posledice na področju javnega zdravja in okolja, rado krepi nezaupanje med državljani in v javnem mnenju na splošno;
- O. ker imajo žvižgači nenadomestljivo vlogo pri razkrivanju primerov nepravilnosti in v nekaterih primerih celo politične korupcije; ker ti primeri resno ogrožajo kakovost naše demokracije; ker se žvižgači po razkritju sami pogosto soočajo z resnimi težavami ter prepogosto čutijo negativne osebne posledice v številnih pogledih, ne le v osebnem, ampak tudi kazenskem; ker bi lahko znane izkušnje iz preteklosti posameznike v prihodnje odvrnile od etične poti razkrivanja nepravilnosti, če ne bo dodatnih zaščitnih ukrepov;
- P. ker je evropska varuhinja človekovih pravic leta 2014 dosegla, da je bilo upoštevanih 90 % njenih sklepov in/ali priporočil, kar je 10 odstotnih točk več kot leta 2013;

Četrtek, 24. november 2016

- Q. ker med preiskavami varuhinje v letu 2015 najdemo naslednje glavne teme: preglednost znotraj institucij EU, etična vprašanja, sodelovanje javnosti pri sprejemanju odločitev EU, pravila konkurence EU in temeljne pravice;
- R. ker je Odbor za peticije dejaven član Evropske mreže varuhov človekovih pravic; ker je Odbor v tej vlogi od evropske varuhinje človekovih pravic prejel 42 pritožb, da bi jih nadalje obravnaval kot peticije;
1. odobri letno poročilo za leto 2015, ki ga je predložila evropska varuhinja človekovih pravic;
  2. čestita Emily O'Reilly za odlično delo in neutrudna prizadevanja, da bi izboljšala kakovost storitev, ki jih evropska uprava ponuja državljanom; priznava pomen preglednosti kot osrednjega elementa za pridobitev zaupanja in dobro upravo, ki ga izkazuje tudi visok delež pritožb v zvezi s preglednostjo (22,4%), kar to tematiko postavlja na prvo mesto med pritožbami; priznava vlogo strateških preiskav pri zagotavljanju dobrega upravljanja in podpira tiste, ki jih na tem področju doslej izvedel urad Evropskega varuha človekovih pravic;
  3. pozdravlja nenehna prizadevanja evropske varuhinje človekovih pravic za povečanje preglednosti v pogajanjih o čezatlantskem partnerstvu za trgovino in naložbe (TTIP) s podajanjem predlogov Komisiji; pozitivno ocenjuje, da je Komisija zato objavila številne dokumente o TTIP in s tem spodbuja preglednost kot enega od treh stebrov svoje nove trgovinske strategije; ponovno poudarja, da je pri mednarodnih sporazumih, kot so TTIP, CETA in drugi, potrebna okrepljena preglednost, k čemur pozivajo številni zaskrbljeni državljani, ki se obrnejo na Odbor za peticije; v tem pogledu poziva k večjim in širšim prizadevanjem za ohranitev zaupanja evropskih državljanov;
  4. poziva evropsko varuhinjo za človekove pravice, naj preuči, v kolikšni meri je vzpostavljanje varnih sob za branje v skladu s pravico do dostopa do dokumentov in z načeli dobrega upravljanja;
  5. opozarja, da Uredba (ES) št. 1049/2001 o dostopu javnosti do dokumentov Evropskega parlamenta, Sveta in Komisije temelji na načelu čim širšega dostopa; zato poudarja, da morata biti preglednost in popoln dostop do dokumentov institucij EU pravilo, s čimer bi državljani lahko v celoti uveljavljali svoje demokratične pravice; poudarja, da je treba izjeme pri tem pravilu pravilno razlagati, kar je odločilo tudi Sodišče Evropske unije, ter pri tem upoštevati prevladujoči javni interes za razkritje in zahteve demokracije, tesnejše sodelovanje državljanov v postopku odločanja, legitimnost upravljanja, učinkovitost in odgovornost do državljanov;
  6. spodbuja Komisijo in države članice, naj Evropskega varuha človekovih pravic pooblastijo, da lahko poda izjavo, če različne institucije EU ne spoštujejo Uredbe (ES) št. 1049/2001 o dostopu javnosti do dokumentov Evropskega parlamenta, Sveta in Komisije, če ti dokumenti ne sodijo na področje člena 4 in člena 9(1) Uredbe; podpira ugotovitev, da je treba evropskega varuha človekovih pravic pooblastiti za sprejemanje odločitev o objavi ustreznih dokumentov po preiskavi o neizpolnjevanju;
  7. obžaluje zastoj pri pregledu Uredbe (ES) št. 1049/2001; meni, da bi bilo treba doseči takojšen napredek, saj uredba ne odraža več sedanjega pravnega položaja in institucionalne prakse;
  8. priznava, da je treba odločitve EU sprejemati pregledno, in podpira preiskavo evropske varuhinje človekovih pravic o neuradnih pogajanjih med tremi glavnimi institucijami EU (trialogih) in začetek javnega posvetovanja o vprašanju; podpira objavo dokumentov s trialogov, ob ustreznem upoštevanju členov 4 in 9 Uredbe (ES) št. 1049/2001;
  9. obžaluje, da je Komisija Preiskovalnemu odboru za meritve emisij v avtomobilskem sektorju (EMIS) predložila samo delno dokumentacijo, ki je bila pripravljena tako, da so manjkale nekatere informacije, za katere je Komisija menila, da niso pomembne; poziva Komisijo, naj zagotovi največjo natančnost pri svojem delu in popolno preglednost pri posredovani dokumentaciji ter tako v celoti spoštuje načelo lojalnega sodelovanja, da bi lahko odbor EMIS v celoti in učinkovito izvrševal svoja pooblastila za preiskavo;

Četrtek, 24. november 2016

10. podpira odločenost evropske varuhinje človekovih pravic, da se poveča preglednost delovanja Evropske centralne banke ter izpolnjevanje visokega standarda upravljanja, zlasti kot članice trojke/čtetvorke, ki nadzira programe fiskalne konsolidacije v državah EU; pozdravlja odločitev Evropske centralne banke, da objavi sezname sej za člane svojega izvršilnega odbora; podpira nove smernice za predavanja in določitev „tihga obdobja“ za tržno občutljive informacije pred sejami Sveta ECB;
11. ugotavlja, da ima ECB status monetarnega organa in svetovalnega člana trojke/čtetvorke ter poziva Evropskega varuha človekovih pravic, naj varuje interese dobrega upravljanja v enem od najpomembnejših finančnih organov;
12. poziva k še večji preglednosti na sestankih Euroskupine kot jo zagotavljajo ukrepi, ki jih je po posredovanju evropske varuhinje človekovih pravic že sprejel njen predsednik;
13. odobrava preiskavo varuhinje človekovih pravic o sestavi in preglednosti dela strokovnih skupin Komisije; je seznanjen s prizadevanji Komisije, da bi te skupine odprla za javnost, in poudarja, da so potrebni nadaljnji ukrepi za zagotavljanje popolne preglednosti; ponovno poziva Svet in njegove pripravljalne organe, naj se čim prej vključijo v register lobistov ter povečajo preglednost pri svojem delu;
14. podpira prizadevanja varuhinje človekovih pravic za večjo preglednost lobiranja; obžaluje, da Komisija ni pripravljena objaviti podrobnih informacij o sestankih z lobisti tobačne industrije; poziva Komisijo, naj bo njeno delovanje popolnoma pregledno, da bi javnost pridobila večje zaupanje v njeno delo;
15. poziva Komisijo, naj bodo vse informacije o vplivu lobistov na voljo brezplačno, popolnoma razumljive in zlahka dostopne javnosti prek ene osrednje spletne baze podatkov;
16. poziva Komisijo, naj v letu 2017 predloži predlog za v celoti obvezen in pravno zavezujoč register lobistov, da bi odpravili vrzeli in vzpostavili popolnoma obvezen register za vse lobiste;
17. podpira prizadevanja za uresničevanje smernic o preglednosti pri lobiranju, ki bi se poleg za institucije EU uporabljale tudi za nacionalne uprave;
18. poudarja, da so državljani zaskrbljeni zaradi obravnave postopkov za ugotavljanje kršitev s strani Komisije pred Sodiščem Evropske unije ter pomanjkanja preglednosti ustreznih ukrepov v okviru tega procesa; poudarja, da pravica do dobrega upravljanja, zapisana v členu 41 Listine o temeljnih pravicah, vključuje obveznost ustrezne utemeljitve v primerih, kjer se Komisija odloči, da ne bo začela postopka za ugotavljanje kršitev pred Sodiščem Evropske unije; pozdravlja strateško preiskavo evropske varuhinje človekovih pravic o sistemskih vprašanjih, ki so bila ugotovljena v sistemu EU Pilot;
19. pozdravlja začetek preiskave varuhinje človekovih pravic (zadeva OI/5/2016/AB) o tem, kako Komisija obravnava pritožbe o kršitvah v postopkih EU Pilot v svoji vlogi varuhinje Pogodb; opozarja na predhodne zahteve Odbora za peticije za omogočanje dostopa do sistema EU Pilot in dokumentov o postopkih za ugotavljanje kršitev, saj so peticije pogosto povod za začetek takih postopkov;
20. pozdravlja nadaljevanje preiskav evropske varuhinje človekovih pravic o pojavu vrtljivih vrat pri zaposlovanju nekdanjih uradnikov Komisije v zasebnem sektorju; je seznanjen z dejstvom, da je Komisija po teh preiskavah posredovala več informacij z imeni višjih uradnikov, ki so Komisijo zapustili zaradi dela v zasebnem sektorju; spodbuja pogostejše objave imen in drugih podatkov o teh osebah; izraža upanje, da bodo enako ravnale tudi druge evropske institucije in agencije; pozdravlja pripravljenost Komisije, da objavi informacije o zaposlitvi nekdanjih komisarjev po izteku njihovega mandata; izraža veliko zaskrbljenost, ker je bil nekdanji predsednik Komisije José Manuel Barroso imenovan za svetovalca in neizvršnega direktorja banke Goldman Sachs International; poziva varuhinjo človekovih pravic, naj sproži strateško preiskavo o obravnavi Barrosovega primera pojava vrtljivih vrat s strani Komisije, vključno s pripravo priporočil o reformi kodeksa ravnanja v skladu z načeli dobrega upravljanja in zahtevami iz člena 245 PDEU;

Četrtek, 24. november 2016

21. opozarja, da navzkrižje interesov sega veliko širše kot pa primeri vrtljivih vrat; poudarja, da je učinkovita obravnava vseh virov navzkrižja interesov bistvena za doseganje dobrega upravljanja in zagotavljanje verodostojnosti pri političnem in tehničnem odločanju; meni, da je treba na podlagi visokih standardov in konkretnih ukrepov, ki ne bodo dopuščala nikakršnega dvoma o kakem navzkrižju interesov, na ravni EU posebno pozornost nameniti imenovanjem kandidatov na mesta v institucijah, agencijah in organih Unije;
22. pozdravlja dejstvo, da so v letu 2015 vse institucije EU v skladu s členom 22(a), (b) in (c) Kadrovskih predpisov uvedle notranja pravila za zaščito žvižgačev, s čimer spodbujajo urejeno razkrivanje nepravilnosti; ugotavlja, da bi lahko bila zaščita žvižgačev pred povračilnimi ukrepi lahko bolj učinkovita; v ta namen poziva k sprejetju skupnih pravil za spodbujanje razkrivanja nepravilnosti in uvedbo minimalnih jamstev in zaščitnih ukrepov za žvižgače;
23. poziva k sprejetju direktive o razkrivanju nepravilnosti, s katero bi opredelili ustrezne poti in postopke za razkrivanje vseh oblik nezakonitega ravnanja ter minimalna ustrezna jamstva in pravne zaščitne ukrepe za prijavitelje nepravilnosti tako v javnem kot v zasebnem sektorju;
24. pozdravlja uvedbo mehanizma za pritožbe o morebitnih kršitvah temeljnih pravic v Frontexu, ki je sledila tekoči preiskavi varuhinje človekovih pravic o praksah, ki jih uporabljajo Frontex in države članice pri skupnem prisilnem vračanju migrantov brez urejenega statusa; pozitivno ocenjuje vključitev tega mehanizma v uredbo o novi evropski mejni in obalni straži;
25. čestita evropski varuhinji za preiskovanje skladnosti držav članic z Listino o temeljnih pravicah pri izvajanju dejavnosti, ki se financirajo iz skladov EU, kot so projekti za nastanitev invalidov v institucijah namesto za njihovo vključevanje v družbo; poziva evropsko varuhinjo človekovih pravic, naj nadaljuje s takšnimi preiskavami, da se zagotovita preglednost in dodana vrednost projektov;
26. pozdravlja sodelovanje varuhinje človekovih pravic in Evropskega parlamenta pri okviru EU za Konvencijo OZN o pravicah invalidov, zlasti pri pozivu k celovitemu izvajanju konvencije na ravni EU ter k dodelitvi zadostnih sredstev v ta namen; ponovno izraža popolno podporo izvajanju te konvencije ter poziva Komisijo in države članice, naj jo celovito izvajajo na ravni EU;
27. podpira prizadevanja varuhinje človekovih pravic pri obravnavi primerov diskriminacije, pravic manjšin ter pravic starejših na seminarju Evropske mreže varuhov človekovih pravic z naslovom varuhi človekovih pravic proti diskriminaciji;
28. podpira prizadevanja varuhinje človekovih pravic za zagotavljanje nepristranskosti pri odločanju Komisije o vprašanih konkurence;
29. priznava, da je pravica državljanov EU do sodelovanja pri oblikovanju politik EU zdaj pomembnejša kot kdaj koli; pozdravlja smernice, ki jih je varuhinja človekovih pravic predlagala za izboljšanje delovanja evropske državljanske pobude, zlasti ko gre za trdne argumente Komisije v zvezi z zavrnitvami evropskih državljanskih pobud; vendar priznava precejšnje pomanjkljivosti, ki jih je treba odpraviti in zanje najti ustrezne rešitve, da bi bila ta pobuda bolj učinkovita; potrjuje, da se bo z večjim vključevanjem državljanov v oblikovanje politik EU izboljšala verodostojnost evropskih institucij;
30. kot pozitivno ocenjuje stalni dialog ter tesne odnose varuhinje človekovih pravic s številnimi institucijami EU, tudi Evropskim parlamentom in z drugimi organi, da bi zagotovila upravno sodelovanje in povezanost; pozdravlja tudi prizadevanja varuhinje človekovih pravic za zagotovitev stalne in odprte komunikacije z Odborom za peticije;
31. priznava, da morajo agencije EU upoštevati enake visoke standarde preglednosti, odgovornosti in etike kot vse druge institucije; z zadovoljstvom ugotavlja, da je evropska varuhinja človekovih pravic v več agencijah v EU opravila pomembno delo; podpira predlog Evropski agenciji za kemikalije, da morajo registracijski zavezanci dokazati, da so storili vse, da bi preprečili testiranje na živalih ter predložiti informacije o načinih preprečevanja takega testiranja;

Četrtek, 24. november 2016

32. podpira priporočila varuhinje človekovih pravic, naj Evropska agencija za varnost hrane pregleda svoje predpise in postopke o navzkrižju interesov in postopke, da bi zagotovila ustrezno javno posvetovanje in sodelovanje;
  33. opozarja, da ima varuhinja tudi nalogo in torej dolžnost, da v okviru prizadevanj za dobro upravljanje v korist državljanov EU nadzira delo Parlamenta;
  34. poziva k učinkoviti nadgradnji Evropskega kodeksa dobrega ravnanja javnih uslužbencev, tako da se v tem zakonodajnem obdobju sprejme zavezujoča uredba o tem področju;
  35. poziva evropsko varuhinjo človekovih pravic, naj naslednjim letnim poročilom doda razvrstitev pritožb, ki so zunaj njenega mandata, saj bi s tem poslanci Evropskega parlamenta dobili pregled nad težavami državljanov EU;
  36. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo in poročilo Odbora za peticije posreduje Svetu, Komisiji, Evropskemu varuhu človekovih pravic, vladam in parlamentom držav članic ter njihovim varuhom človekovih pravic oziroma podobnim pristojnim organom.
-